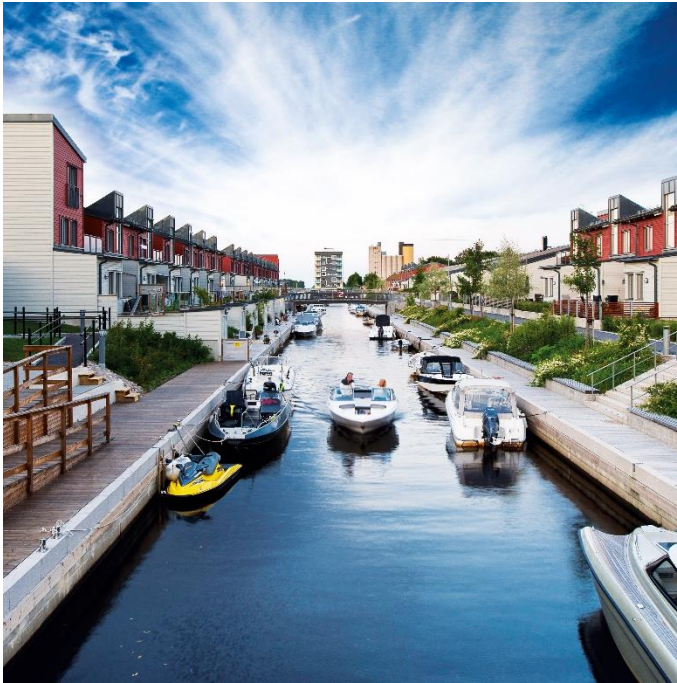

”Språk och kultur inom vård och omsorg”

Gävle kommuns utvecklingsarbete
september 2018 – augusti 2019

Gävle

- En av Sveriges äldsta handelsstäder
- Ca 100 000 invånare
- Drygt 7 000 anställda
- Ca 8 % av Gävles befolkning har finsk anknytning

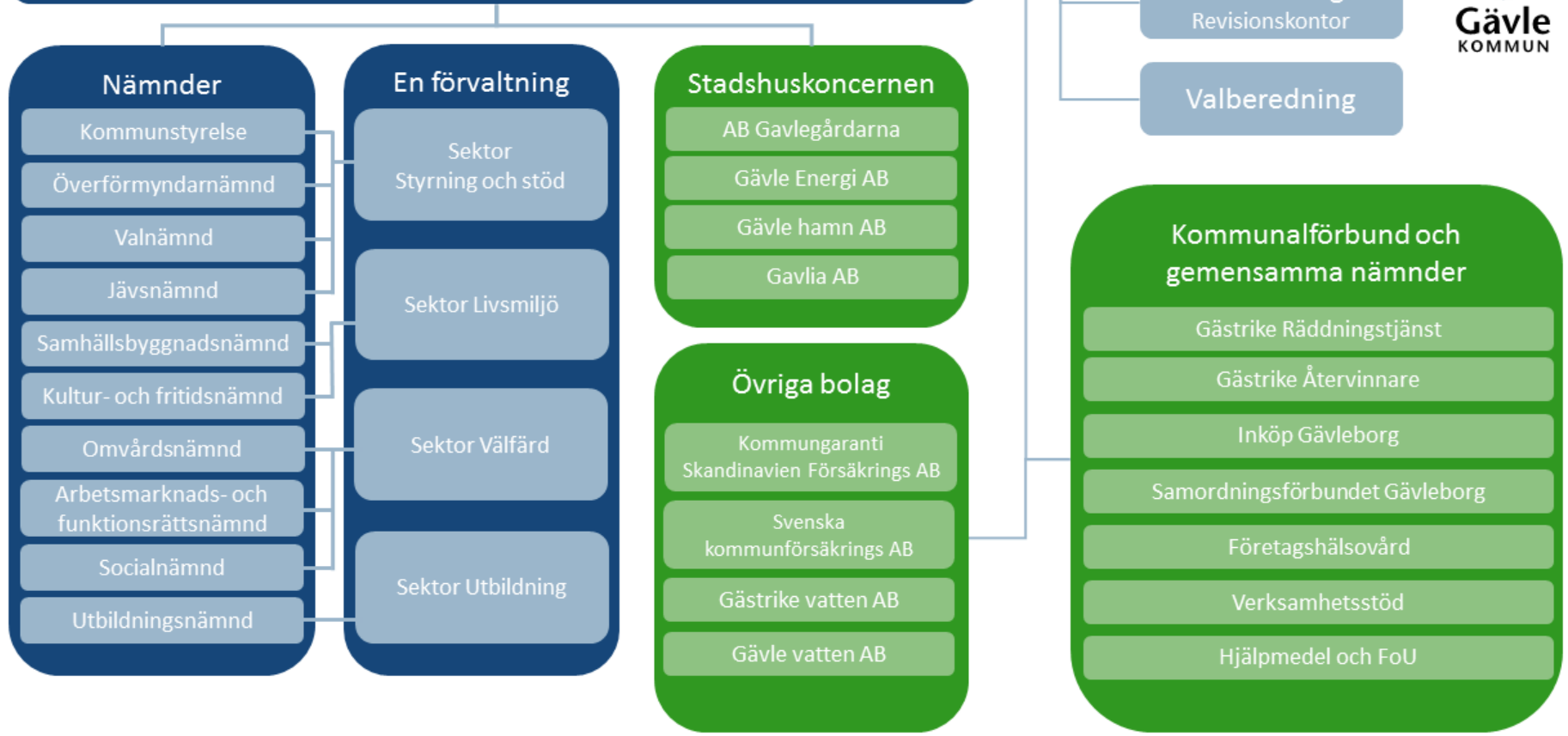
Gävle kommun

– finskt förvaltningsområde sedan 2012

- Finskspråkig service, information.
- Äldreomsorg och förskoleverksamhet på finska.
- Främja minoritetens språk och kultur.
- Dialog med gävlebor som har finsk bakgrund.

Kommunfullmäktige

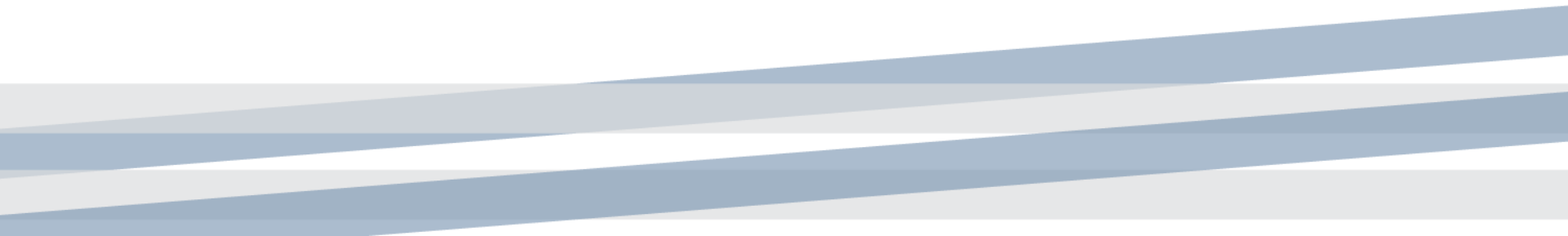

Bakgrund - Varför medverkan i projektet?

- **Gävle kommun:**
Utveckla metoder för att upprätthålla god kompetens inom finska språket och finsk kultur hos kommunmedarbetare
- **Furugårdens äldreboende:**
Prova på nya metoder, arbetssätt och material

Gemensam planering - aktivitetsplan

- Informationstillfällen inom kommunorganisationen om minoritetslagstiftningen, nationella minoriteter, projektet
 - Kunskapshöjande språk- och kulturutbildning för personalen inom äldreomsorg
 - Uppsökande verksamhet och kartläggning
 - Studiebesök
-

Kultur och tradition

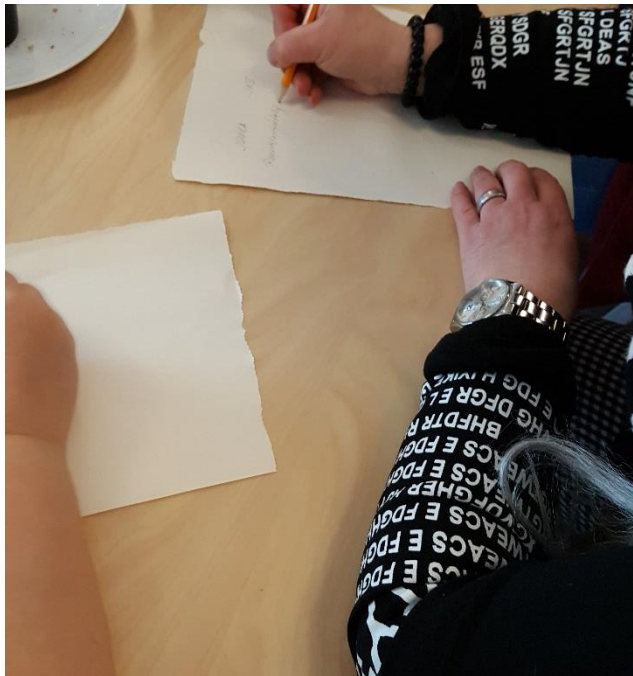
- kunskapshöjande insatser

Mira Rutanen, Styrning och stöd Gävle

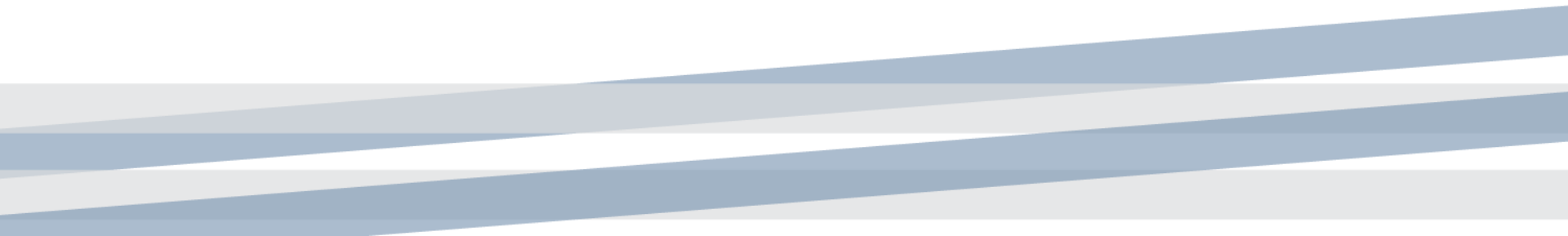
- Sveriges och Finlands gemensamma historia och historiska händelser som påverkat
- Kulturella skillnader och likheter i Sverige och Finland
- Traditioner; ursprung och variationer
- Högtider och andra bemerkelsedagar; finska och sverigefinska

Arbetsplatsträffar (APT)

- **MI-metoden**
(motivational interviewing)
-intervjumodell för motiverande
samtal
- **Empowermentpedagogik**
-pedagogik som bygger på
delaktighet, självreflektion och
medvetandegörande

Vad är finsk kultur och tradition?

- **Kultur** - från franska *culture*, av latinets *cultu'ra* som innebär *bearbetning, odling, bildning*.
 - **Tradition** - latinets *tradi'tio* som innebär *överlämnande, det som överlämnas*.
-

Ämnen som vi arbetat med:

- Finlands självständighetsdag 6/12
- Jultraditioner; maten, firandet m.m.
- Sverigefinnarnas dag samt flagga 24/2
- Krigsbarn
- Påsk och Valborg
- Morsdag (2:a söndagen i maj)
- Midsommar och bastubad

Karjalanpiirakat Karelska piroger

Karjalanpiirakat ovat karjalaisen keittiön hienoimpia herkkuja. Vuosikymmenien saatossa ne ovat levinneet kaikkialle Suomeen, ja karjalanpiirakoista on tullut erottamaton osa suomalaista ruokaperinnettä.

De karelska pirogerna är bland de finaste i finsk matkultur. Genom årens lopp har de spridit sig till hela Finland och blivit en nationalrätt.

<https://www.martat.fi/reseptit/karjalanpiirakat/>

Sima, munkit ja tippaleivät

Sima, munkar och struvor

Tippaleivät, munkit ja sima tunnettiin jo keskiajalla. Simasta tuli vappujuoma 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun raittiusliikkeen mukana. Tippaleipiä syötiin muun muassa hautajaisissa, koska ne olivat hienoja juhlaileivonnaisia.

Munkkeja leivotaan rinkuloina ja myöskin kokopyöreinä hillotäytettyinä.

Struvor, munkar och sima (alkoholfri mjöd) är kända sedan medeltiden. Sima blev en valborgsdryck i slutet av 1800-talet/början på 1900-talet som alternativ i och med nykterhetsrörelsens framfart.

Struvor äts förr oftast vid begravningar då de ansågs som extra fina bakverk.

Munkar bakas både som ringar, men också som syltfyllda bollar.

Äidille!

*Kevätpäivä
suloisin
kukkaintuoksu
ihanin
tervehti sua äiti
kulta
onnittelut saat
sä multa!*

Näin hoidetaan äitejä!
Så här ömmar man mödrar!

- Aamukahvi/aamiainen sänkyyn
- Lasten/lastenlasten tekemät kortit
- Vastapöimitut valkokuokot, orvokit
- Hemmottelua ja hierontaa

- Morgonkaffe/frukost vid sängen
- Barn/barnbarns egengjorda kort
- Nyplockade vitsippor eller violer
- Ömhet och massage

Juhannustanssit Midsommardans

Tanssitaidon merkitys on kulttuurissamme suuri. Lukiossa opiskeleville järjestetään nykypäivänäkin *vanhojen tanssit*, joissa kyseessä on kasvuriitin ohella myös siitä, että tanssimista pidetään edelleen jonkinlaisena yleissivistykseen kuuluvana asiana.

Juhannusyö on nuoruuden yö, ja muinoin tanssittiin läpi koko yön aamun sarasteeseen.

Dansen har stor betydelse i vår kultur. Man har sedan långt tillbaka i historien varit ett dansande och musicerande folk. Även idag anordnas *gammeldans* för gymnasieelever, eftersom dansen anses tillhöra den normala allmänbildningen.

Midsommarnatten är ungdomens natt. Förritiden dansade och tjoade ungdomarna fram till småtimmarna.

Språkutbildning för finskspråkig personal inom vård och omsorg (del 1 - 3)

Utbildare Raija Airaksinen, Finlandsinstitutet

- Jag och finsk kultur; en inblick i konst och sinnen
- Språkets och kulturens betydelse inom vården; väl fungerande kommunikation garanterar bra omsorg
- Funktionella metoder för äldreomsorg
Dramaberättelsen Åldring, där man närmar sig äldreomsorg genom livscykeltankandet.
- Hur kan du uppdatera och utveckla din egen finska, facktermer
- Mötet med en demenspatient

Uppsökande verksamhet

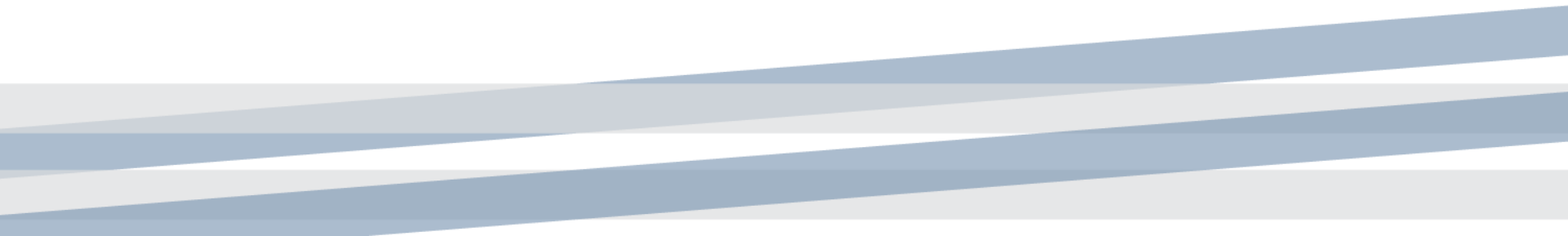
Teija Pettersson, Välfärd Gävle

Intervjuguide

- Presentera Gävle kommuns ansvar utifrån Ffo.
- Berätta för kunden hur du har fått uppgifter om kunden.
- Använder kunden det finska språket? Om inte, varför?
- Skulle kunden vilja använda finska språket oftare?
- Har kunden tillgång till finsktalande personal där kunden bor?
- Har kunden finsktalande kontakter (t.ex. anhöriga, vänner, mm.)?
- Berätta att Furugården har en finsktalande avdelning med 9 platser.
- Berätta om aktiviteterna på Furugården.
Skulle kunden vilja veta om dessa?
Skulle kunden vilja delta i dessa? Om ja, på vilket sätt?
- Vilka förväntningar hade kunden vid inflytt-/beviljad tjänst (t.ex. Våbo/Hemtj.), med finsktalande service?
- Har kunden något roligt från sitt liv man vill återuppleva? T.ex. från barndomen?
- Finns det något annat kunden vill få mer information om, eller berätta om?

Hur går vi vidare?

- Det interna informationsarbetet inom kommunorganisationen fortsätter
 - Materialhäfte om finsk och sverigefinsk kultur för äldreomsorg tas fram
 - Reflektioner/utmaningar?
-

Tack för oss! – Kiitos!

Eeva Östberg,
eeva.ostberg@gavle.se

Mira Rutanen,
mira.rutanen@gavle.se

Teija Pettersson,
teija.pettersson@gavle.se

